

Verborgen intenties

Amor Constante van Rosas

Amor Constante: is het een gedicht, een muziekstuk, de titel van een voorstelling of een presentatie van werkprocessen die de relatie tussen dans en muziek tot het uiterste willen verkennen?

De coulissen van de produktie vertellen een verhaal dat in de voorstelling slechts met mondjesmaat vertaald wordt.
Véronique Rubens licht toe.

*De laatste schaduw, die mij van de witte dag
zal afsnijden, mag mijn ogen sluiten
en het uiterste uur mag mijn ziel
van haar koortsig verlangen bevrijden*

*maar neen, aan de overkant, op de andere oever,
zal de herinnering, waar ze brandde, niet verloren gaan
mijn vlam kan zwemmen in het koude water
en respect verliezen voor de strenge wet*

*ziel, door heel een god gevangen,
aders, die zo'n groot vuur met humor voedden,
merg, dat roemrijk brandde,*

*zij zullen een lichaam achterlaten, maar met zijn kwelling
zij zullen asse veranderen, maar hun gevoelens behouden
stof zullen zij zijn, maar stof vol hartstocht.*

F. Quevedo, Eeuwigdurende liefde over de dood heen
(vertaling Kristin Van Mol)

Dat *Amor Constante Más Allá de la Muerte* een werk van lange adem is, werd duidelijk met de aanzet tot de produktie in mei 1994. *Kinok* was een triptiek waarvan het begindeel, *Rosa*, en het sluitstuk, *Grosse Fuge*, min of meer trouwe bewerkingen waren van hoogtepunten uit vroeger werk. Het middendeel uit *Kinok* bestond uit volledig nieuw materiaal. Een voorstudie op *Amor Constante*, die reeds de contouren van de uiteindelijke, meer dan avondvullende, voorstelling uittekende. De fundamenteën van het choreografische en muzikale vocabularium voor de produktie die nog lang de naam *Creatie november 94* zou dragen, waren hiermee al gelegd. Het begrip 'Kinok' is één van de sleutelbegrippen die beide voorstellingen

aan mekaar linkt. *Kinok* ontleent zijn naam aan een begrip uit de Russische 'cinéma vérité' van de jaren twintig. Het verwijst naar het gelijktijdig volgen van verschillende beelden; met de ogen moet je als het ware sprongen maken om het geheel te kunnen volgen. In het middendeel van *Kinok* werd met het procédé druk geëxperimenteerd en op *Amor Constante* blijkt het niet minder toepasselijk.

Van Kinok naar Amor

De overbrugging tussen het voorbereidend werk en de definitieve versie is niet zo vanzelfsprekend. De nog harmonieuze complexiteit van *Kinok* wordt in *Amor Constante* ongrijpbaar en spant zich als een web rond de voorstelling. Dankzij haar

kleinschaligheid verdroeg *Kinok* de extreme concentratie van materiaal die *Amor Constante* over de grens van het verteerbare doet overhellen. *Amor Constante* heet een ambitieus project te zijn met een lange voorgeschiedenis. De interactie tussen dans en muziek, aangekondigd als dé grote uitdaging van het opzet, is op het eerste gezicht misleidend. In haast alle vroegere werkstukken ent de dans van Rosas zich naadloos op de muziek. Anders dan we van De Keersmaecker gewend zijn, groeien dans en muziek ogenschijnlijk meer dan ooit uit mekaar. Ook de experimenteersfeer die boven de de voorstelling hangt en de koele indruk die het formele spel nalaat, maken dat de verwachtingen niet helemaal worden ingelost. *Kinok* werd achteraf een vingeroefening genoemd, waarin geflirt werd met klassieke dansvormen. Maar krijgt het uitproberen in *Amor Constante* niet nog meer vrij spel?

Het beloofde een groots opgezette produktie te worden, zoals het een dansgezelschap van een gerenommeerd operahuis betaamt. De grote verhoudingen vertalen zich niet alleen in het aantal dansers en muzikanten van het Ictus-ensemble, maar ook en vooral in de conceptuele ballast die *Amor Constante* met zich meedraagt. Als toeschouwer ervaar je wel de aanwezigheid van een gesofisticeerd mechanisme dat zowel de choreografische als de muzikale inhoud schraagt. Maar hoe het systeem precies in de voorstelling vastzit, is moeilijk te achterhalen. De indruk van een grandioze etalage en ingewikkelde superposities blijft nazinderen. Maar mag het publiek ook meer dan zich vergapen aan het staaltje meesterschap dat choreografe en componist samen orkestreerden?

Er worden twee tegengestelde suggesties aangereikt. De wonderde wereld van de spiraalbeweging en de slingerbeweging, natuurlijke verhoudingsmechanismen, blijken volgens de programmabrochure een inspiratiebron te zijn voor deze voorstelling. Twee gedichten die duidelijk hun stempel op de voorstelling drukken, een opener van E. E. Cummings en een afsluiter van F. de Quevedo, huldigen dan weer een heel andere houding: de allesoverwinnende liefde en de kracht van de natuur als ultiem antwoord op het rationele.

Nieuwe wegen

Een gesprek met Thierry De Mey over de achtergronden van *Amor Constante*